

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового та аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальні види лісовпорядкування

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність Н4 Лісове господарство

шифр і назва

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина

шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 25 червня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Спеціальні види лісовпорядкування
Викладач (-і)	Заїка Володимир Костянтинівич
Контактний телефон викладача	067-148-0-626
E-mail викладача	volodymyr.zaika@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити Є КТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультування проводиться за розкладом консультацій викладача, який розміщений на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Програмою вивчення дисципліни «Спеціальні види лісовпорядкування» розглядаються особливості проведення інвентаризаційних та проектувальних робіт з урахування специфіки ведення господарства на цих територіях та виконання функцій лісами. Такими є радіоактивно забруднені території, де ведення лісового господарства чітко прив'язане до ступеня поверхневого забруднення радіонуклідами. Розглядаються також питання лісовпорядкування рекреаційно-оздоровчих, захисних лісів, а також лісів природоохоронного, наукового та історико-культурного призначення з особливими захисними функціями. Особливими функціями та підходами до лісовпорядкування характеризуються полезахисні смуги. Програмою дисципліни також передбачено вивчення та проведення впорядкування мисливських угідь та ведення мисливського господарства.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення дисципліни є теоретична і практична підготовка спеціаліста-лісовпорядника, який володіє сучасними методами оцінки функціональної ролі лісових ресурсів та проведення проектувальних заходів для ведення лісового господарства направленою на підвищення продуктивності і біологічної стійкості лісів та їх функціонального значення. Основними цілями вивчення дисципліни є формування необхідних теоретичних, практичних та методологічних навичок направлених на: - оцінювання лісових ресурсів щодо їх продуктивності та виконання конкретних специфічних функцій; - уміння проектувати особливості ведення лісового господарства на землях лісового фонду, лісостани на яких характеризуються функціональними особливостями.	

- здобуття навичок щодо розроблення окремих видів проектної документації,
- використовувати бази даних для вибору та обґрунтування ефективних господарських і організаційно-управлінських рішень;
- застосування на практиці принципів сталого розвитку, розуміння екологічних, соціальних і економічних наслідків своєї професійної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення.

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

Результати навчання.

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 4. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.

РН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
Лекції		18		
Практичні		12		
Самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
Перший	Н4 Лісове господарство	Перший	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота .
Тема 1. Спеціальні види впорядкування лісів та їх застосування в спеціалізованих господарствах		2	2	5
Тема 2. Поширення рекреаційно-оздоровчих лісів та лісів зелених зон. Проведення інвентаризації у них.....		2	2	5
Тема 3. Проектування господарських заходів з врахуванням розрахунків рекреаційного навантаження.....		2	1	10
Тема 4. Впорядкування природоохоронних територій.....		2	1	10
Тема 5. Особливості впорядкування і бонітування лісомисливських угідь		2	1	5
Тема 6. Оптимізація ємкості та проектування господарських заходів мисливських угідь ...		2	1	10
Тема 7. . Основні положення впорядкування захисних лісових насаджень		2	2	5
Тема 8. Особливості лісомеліоративного впорядкування полезахисних лісових смуг...		2	1	5
Тема 9. Проектування господарських заходів у захисних лісових насадженнях.....		2	1	5
ЗАГАЛЬНА:		18	12	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточний контроль на практичних заняттях – до 50 балів за семестр; поточний контроль на лекціях – до 40 балів за семестр; контроль самостійної роботи – до 10 балів за семестр. Сумарний підсумковий контроль – до 100 балів (сума балів за поточний контроль на практичних і лекційних заняттях та самостійної роботи).			

	Шкала оцінювання: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Академічна доброчесність</u> дотримується при вивченні дисципліни. Зокрема не допускається списування під час проведення поточних та підсумкових контрольних заходів, самостійного виконання навчальних завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Вимагається застосовування посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. <u>Відвідування занять</u> є обов'язковим. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю, а з іншої причини – у вигляді співбесіди. Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні негативні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття, до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп. У випадку пропуску більше 50 % часу аудиторного навантаження студент не допускається до іспиту. <u>Неформальна освіта</u>. Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf). Процедура перезарахування здійснюється при співпадінні назви неформальної активності з назвою освітнього компоненту та кількістю кредитів. Для перезарахування кредитів неформальної освіти створюється комісія для прийняття рішення. Результати навчання, які отримані у неформальній освіті, враховуються при оцінюванні самостійної Роботи студентів з відповідних дисциплін.	
8. Рекомендована література	

Основна література

1. Гірс О.А., Новак Б.І., Кашпор С.М., (2013). Лісовпорядкування: підруч. Київ: Фітосоціоцентр, . – 435 с.
2. Гром М.М. Лісова таксація: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / М.М. Гром. - Львів: РВВ НЛТУ України 2010. - 416 с.
3. Горошко М.П., Лісова таксація: практикум [для студ. вищ. навч. закл.]/М.П. Го-рошко, П.Г.Хомюк. – Львів: УкрДЛТУ, 2000. – 132 с.
ресурс]. Доступний з <https://ua.fsc.org/ua-ua/pro-nas/fsc>.
4. Настанова з упорядкування мисливських угідь. – К., 2002. –112 с.
5. Цурик Є.І. Окомірна та вибіркова таксація лісу: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Є.І. Цурик. – Львів: УкрДЛТУ, 2002. – 240 с.
6. Цурик Є.І. Таксація дерева та його частин: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Є.І. Цурик. – Львів: НЛТУ України, , 2006. – 328 с.

Методичне забезпечення

1. Гром М.М. Складання таблиць ходу росту насаджень: практикум [для студ. вищ. навч. закл.]/М.М. Гром., М.М. Бусько, В.М. Куриляк.-Львів: УкрДЛТУ, 2002. – 68 с.
2. Зеленський М.Н. Методичні вказівки для СРС з таксації стовбура окремого дере-ва.: методичні поради [для студ. вищ. навч. закл.]/– Львів: ЛЛТІ. 1990. – 48 с.
3. Зеленський М.Н. Лісоінвентаризація: практикум [для студ. вищ. навч. закл.]/ М.Н. Зеленський, М.П. Горошко – Львів: УкрДЛТУ, 2003. – 44 с.
4. Зеленський М.Н., Гром М.М. Таксація деревостану: методичні поради [для студ. вищ. навч. закл.]/– Львів: УкрДЛТУ, 1995. – 57 с.
5. Зеленський М.Н. Таксація заготовленої лісової продукції: конспект лекцій [для студ. вищ. навч. закл.]/ М.Н. Зеленський – Львів: УкрДЛТУ, 1998. – 39 с.

Інформаційні ресурси

1. Інструкція з впорядкування лісового фонду України. Ч.1. Польові роботи. /затверджена 01.11.06 р. – Ірпінь: Держкомлісгосп України, 2006. – 75 с. (доступ з <http://lisproekt.gov.ua>).
2. Лісовий кодекс України. - Державне агентство лісових ресурсів України. [Елек-тронний ресурс]. – Доступний з <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index>
3. Про затвердження Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України: наказ Державного агентства лісових ресурсів України №9 від 21 січня 2013 р. [Електронний ресурс]. Доступ з: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0009820-13#Text>
4. Ставки рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів (п. 256.3 ПКУ, доступ із <https://docs.dtki.ua/>)
5. Field-Map. IFER-Monitoring and Mapping Solutions. Доступ із: https://field-map.com/files/FieldMap_GeneralInfo09.pdf

Викладач Заїка В.К.,
професор